

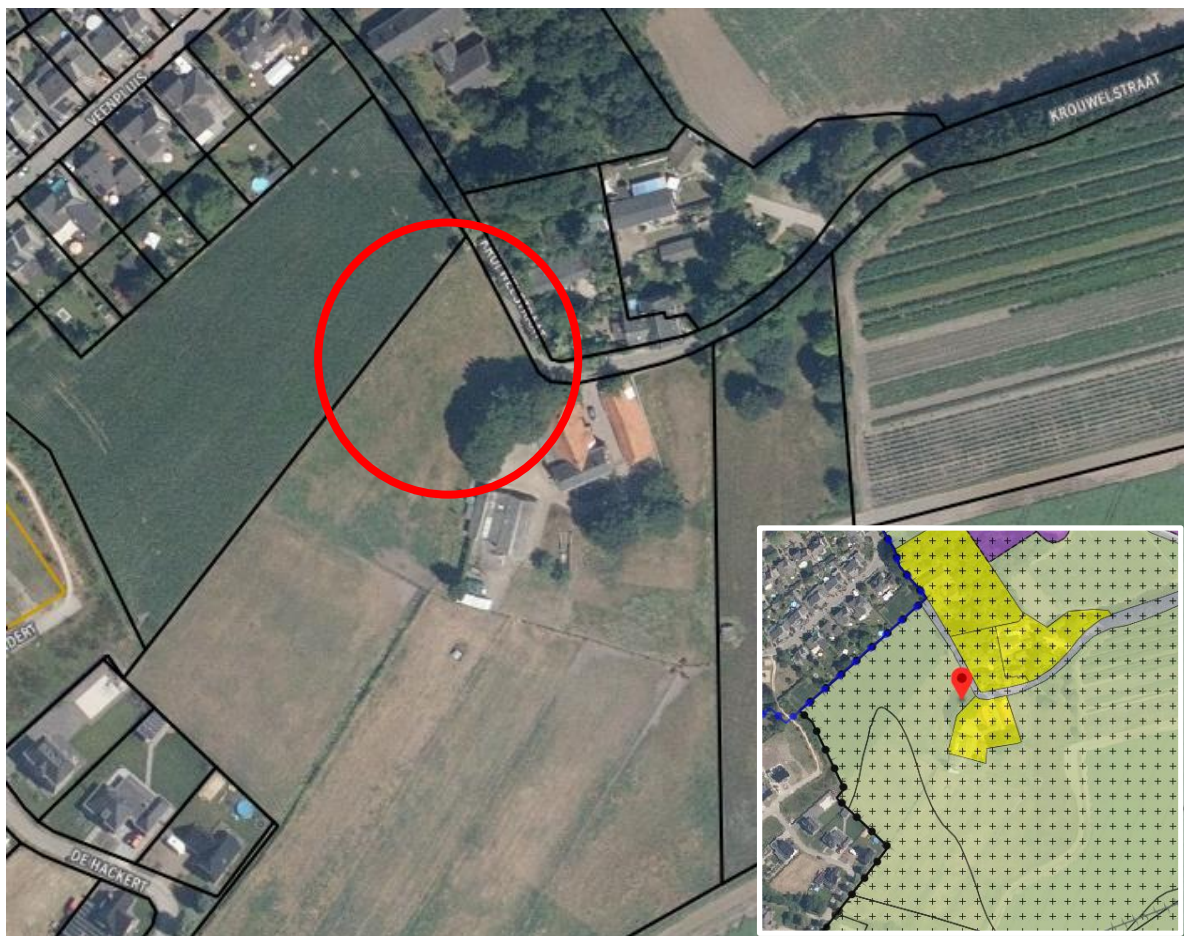
Van : M-tech Nederland BV
Onderwerp : Toelichting geur en spuitzones woningbouwproject Krouwel te Sevenum
Kenmerk : Krou.Sev.20.GO-SZ-1
Datum : 15-05-2020

Inleiding

De gemeente Horst aan de Maas is voornemens om op een perceel landbouwgrond ten zuiden van de Krouwelstraat woningbouw mogelijk te maken. Daartoe zal de huidige enkelbestemming 'Agrarisch met waarden' worden gewijzigd in 'Wonen'. Om deze bestemmingsplanwijziging mogelijk te maken dient echter aan een aantal voorwaarden voldaan te worden. Onder andere moet op de nieuwe bestemming een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd zijn en de bestemmingsplanwijziging mag geen extra belemmering opleveren voor de ontwikkeling van omliggende agrarische bedrijven. Daarnaast moet er aandacht worden besteedt aan eventuele gevolgen van en voor spuitzones.

In opdracht van BRO is door M-tech Nederland onderzoek uitgevoerd naar zowel het aspect geur als spuitzones. Voorliggende notitie is hier de uitwerking van.

Figuur 1: Luchtfoto huidige situatie en bestemmingsplan uitsnede

Het plangebied is gelegen ten oosten van de kern Sevenum en ten noordoosten van nieuwbouwproject De Krouwel (fase 3). Direct rondom de locatie zijn de gronden in gebruik als landbouwgrond (akkerbouw en weiland) en voor wonen (zie figuur 1).

Figuur 2: Planvoornemen

Figuur 2 geeft een impressie van de ligging van de nieuw te realiseren woonbestemming. Voorliggend initiatief is de eerste fase van een groter woningbouwproject, welke ten zuiden en ten oosten van deze woonbestemming is gelegen.

Geur

Wettelijk kader

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en bij het opstellen van bestemmingsplannen of andere besluiten op het gebied van de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met de geurbelasting uit stallen van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt voor de vergunningverlening hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning, de geuremissies uit stallen van veehouderijen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen en heeft daarmee tevens consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen moet worden betrokken.

In de Wet geurhinder en veehouderij is de systematiek vastgelegd hoe de geurhinder uit stallen van veehouderijen beoordeeld moet worden. Voor diercategorieën, waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld (zoals voor varkens en kippen), wordt de toetsingswaarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object¹. De geurbelasting wordt uitgedrukt in aantallen Europese odeur units in een volume-eenheid lucht (Ou/m³: odeur units per kubieke meter lucht). Voor bedrijven zonder geuremissiefactor, zoals melkveebedrijven en paardenhouderijen, gelden vaste afstanden.

De Wgv kent verschillende normen voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden. Concentratiegebieden zijn gebieden die als zodanig zijn aangewezen in de Reconstructiewet (hierna te noemen: Rcw). In niet-concentratiegebieden gelden strengere normen dan in concentratiegebieden. De gemeente Horst aan de Maas is op grond van de Rcw gelegen in een

¹ Geurgevoelig object: een gebouw, bestemd voor en volgens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of verblijf en die daarvoor permanent of regelmatig wordt gebruikt.

concentratiegebied voor landbouw. De Wgv kent ook verschillende normen voor gebieden gelegen binnen de bebouwde kom en gebieden gelegen buiten de bebouwde kom. Gebieden die binnen de bebouwde kom liggen krijgen meer bescherming dan gebieden die buiten de bebouwde kom liggen. Dit heeft te maken met het feit dat binnen de bebouwde kom meer mensen kunnen wonen of verblijven, waardoor sprake kan zijn van meer geurhinder.

Hiernavolgend een overzicht van de primaire toetsingswaarden uit de Wet geurhinder en veehouderij (artikel 3 lid 1 en artikel 4 lid 1):

Artikel 3	238						
<p>1 Een omgevingsvergunning met betrekking tot een veehouderij wordt geweigerd indien de geurbelasting van die veehouderij op een geurgevoelig object, gelegen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. binnen een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom meer bedraagt dan 3,0 odour units per kubieke meter lucht; b. binnen een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom meer bedraagt dan 14,0 odour units per kubieke meter lucht; c. buiten een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom meer bedraagt dan 2,0 odour units per kubieke meter lucht; d. buiten een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom meer bedraagt dan 8,0 odour units per kubieke meter lucht.							
Artikel 4	116						
<p>1 De afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, en een geurgevoelig object bedraagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. ten minste 100 meter indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen, en b. ten minste 50 meter indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.							

Figuur 3: Toetsingswaarden uit de Wgv

De geurnormen in het kader van de Wgv richten zich op de maximale geurbelasting van een individuele veehouderij op een gevoelig object, zoals een nabij gelegen woning. De Wet geurhinder en veehouderij biedt de mogelijkheid voor gemeenten om binnen een bepaalde bandbreedte eigen gemeentelijke geurnormen vast te stellen. Voor het grootste deel van het grondgebied van Horst aan de Maas (een klein deel bij Meerlo uitgezonderd) gelden tot op heden de geurnormen uit de Wgv.

De gemeente is op dit moment bezig met de ontwikkeling van een geurgebiedsvisie en geurverordening ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Deze gebiedsvisie heeft niet alleen betrekking op de omgeving van het Klavertje 4, maar op het gehele grondgebied van de gemeente Horst aan de Maas. Deze heeft tot 7 mei 2020 ter inzage gelegen. Omdat deze gebiedsvisie en de bijbehorende kaarten een actueel inzicht geven in de huidige situatie omtrent geur, zijn deze gebruikt in de voorliggende toelichting met betrekking tot het woningbouwproject aan de Krouwel te Sevenum.

Goed woon- en leefklimaat

De eerder beschreven methodiek uit de Wgv is echter niet voldoende bij ruimtelijke plannen. Bij ruimtelijke plannen moet gemotiveerd worden dat er ter plaatse van het ruimtelijke plan (indien het gaat om een geurgevoelig object) sprake is van een goed of aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Om dit te kunnen bepalen, is naast de geurbelasting van een individuele veehouderij, ook de

geurbelasting van alle veehouderijen in de omgeving van het ruimtelijke plan bepalend. Het gaat hier dan om de zogenaamde cumulatieve geurbelasting oftewel achtergrondbelasting.

Anders dan bij voorgrondbelasting geeft de Wgv geen normen voor achtergrondbelasting. Ook geeft de Wgv geen omschrijving van wat onder een goed of aanvaardbaar woon- en leefklimaat verstaan wordt. In dat kader vormt paragraaf 3.4 van de handreiking bij de Wgv (welke gaat over de beoordeling van ruimtelijke plannen, aanvulling 23 mei 2007) en de bijlagen 6 en 7 bij de handreiking (met informatie over de te verwachten geurhinder, aanvulling 1 mei 2007) een hulpmiddel voor het beoordelen van ruimtelijke plannen. Aan de hand van het gestelde in voornoemde handreiking is er door de overheid een tabel opgesteld, welke hierna wordt weergegeven en welke gebruikt kan worden voor de beoordeling van de milieukwaliteit in een gebied.

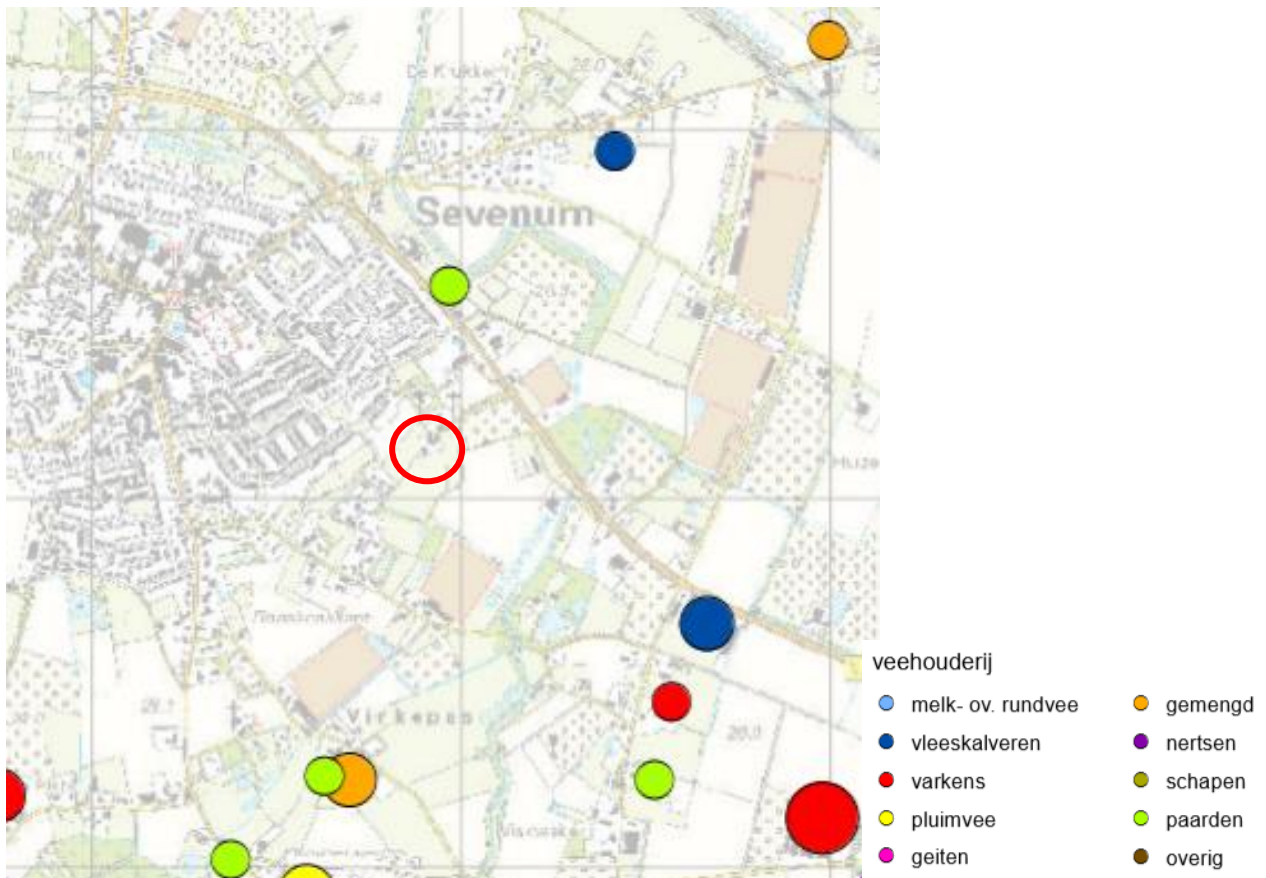
De milieukwaliteit correspondeert in dit geval met de normering van de kwaliteit van het woon- en leefklimaat. Middels deze tabel kan aan de hand van de uitkomsten van het verspreidingsmodel 'V-stacks gebied' en de geurcontouren (waarin deze uitkomsten weergegeven worden) gezien worden welke milieukwaliteit er in een bepaald gebied heerst en, gelet op de ligging van het ruimtelijk plan, wat de milieukwaliteit en dus het woon- en leefklimaat bij een ruimtelijk plan is.

Milieukwaliteit	Geur gehinderden	Voorgrondbelasting (Een-bron situatie)	Achtergrondbelasting (Meer-bron situatie)
		98 percentiel OU_e/m^3	98 percentiel OU_e/m^3
Zeer goed	< 5%	< 1.5	< 3.1
Goed	5 -10%	1.5 – 3.8	3.1 -7.4
Redelijk goed	10 – 15%	3.8-6.6	7.4 - 13.1
Matig	15 – 20%	6.6 - 10	13.1 - 20
Tamelijk slecht	20 – 25%	10 - 14.2	20 - 28.3
Slecht	25 – 30%	14.2 - 19.2	28.3 - 38.5
Zeer slecht	30 – 35 %	19.2 - 25.3	38.5 - 50.7
Extreem slecht	35 - 40 %	25.3 - 32.8	> 50.7

Figuur 4: Relatie voorgrondbelasting en achtergrondbelasting in het kader van milieukwaliteit

In geval van voorgrondbelasting geur vindt toetsing plaats aan de wettelijke norm van $3\text{ Ou}/m^3$ voor de bebouwde kom en aan de wettelijke norm van $14\text{ Ou}/m^3$ voor buiten de bebouwde kom. De norm voor de bebouwde kom valt in de milieukwaliteitsklasse 'goed' ($1,5$ tot $3,8\text{ Ou}/m^3$), de norm voor buiten de bebouwde kom valt in de milieukwaliteitsklasse 'tamelijk slecht' ($10,0$ tot $14,2\text{ Ou}/m^3$). Op grond hiervan wordt afgeleid, dat binnen de bebouwde kom een milieukwaliteit 'goed' aanvaardbaar is en in geval van buiten de bebouwde kom een milieukwaliteit 'tamelijk slecht' aanvaardbaar is. Als men deze wettelijke normen doortrekt naar de achtergrondbelasting kan men stellen dat binnen de bebouwde kom bij een norm gelegen in de klasse $3,1$ tot $7,4\text{ Ou}/m^3$ (welke correspondeert met de milieukwaliteitsklasse 'goed') gesproken kan worden van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en in geval van buiten de bebouwde kom bij een norm gelegen in de klasse $20 - 28,3\text{ Ou}/m^3$ (welke correspondeert met de milieukwaliteitsklasse 'tamelijk slecht') gesproken kan worden van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor onderhavig initiatief is eerst gekeken welke veehouderijen er in de directe omgeving gesitueerd zijn.

Figuur 5: Veehouderijen in de directe omgeving van de planlocatie (uitsnede behorende bij de ontwerp geurverordening, ontwerp beleidsregel en bijbehorende geurgebiedsvisie Horst aan de Maas d.d. 26-03-2020)

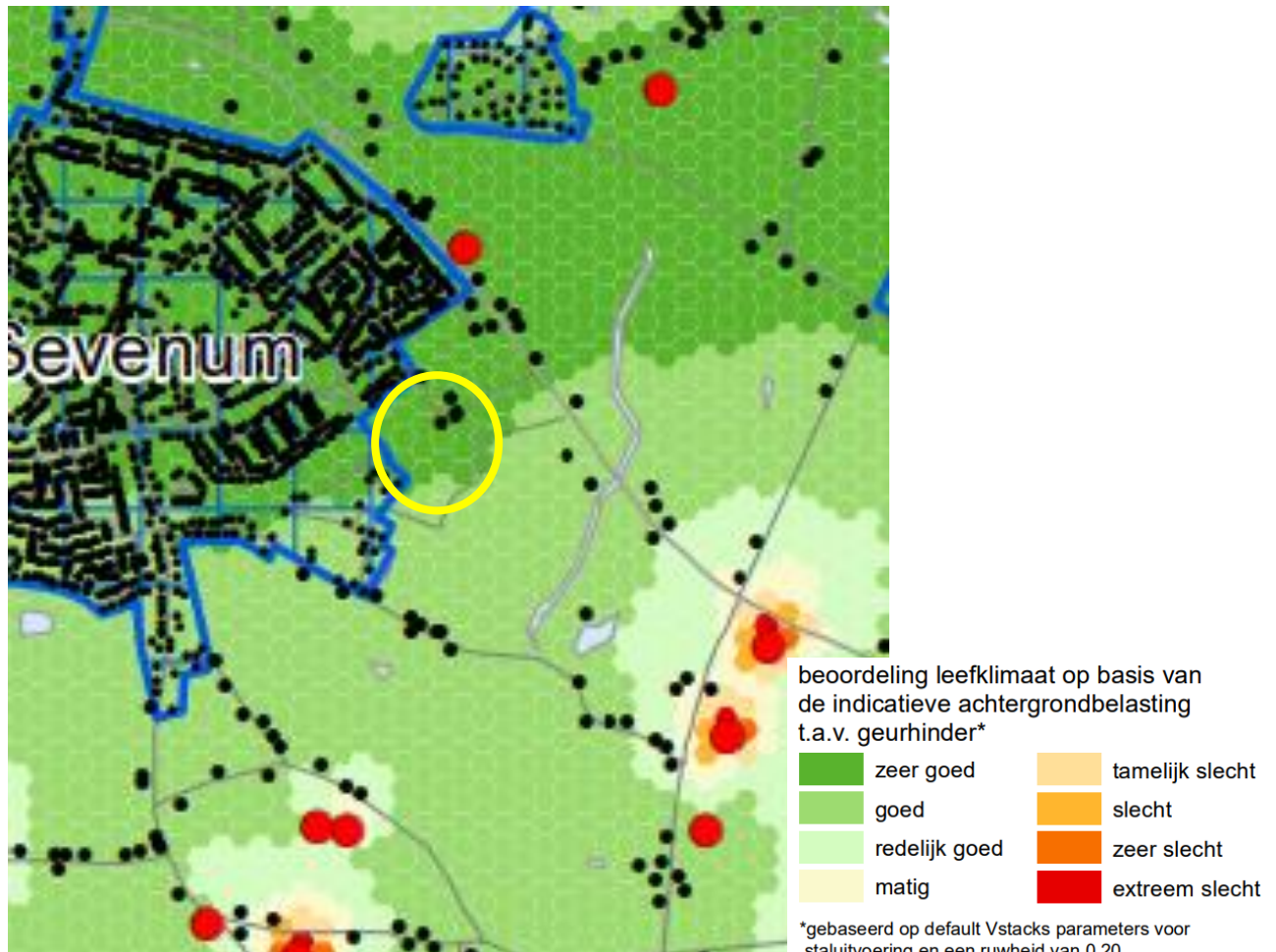
In de directe omgeving van de planlocatie zijn de volgende veehouderijen gelegen:

tabel 1: Overzicht veehouderijen in de directe omgeving		
Adres	Soort	Afstand
Venloseweg 17	Paardenhouderij	Circa 320 meter
Grubbenvorsterweg 34	Vleeskalveren	Circa 850 meter
Venloseweg 38	Vleeskalveren	Circa 800 meter
Zeesweg 3A/5	Varkens*	Circa 890 meter
Zeesweg 7	Paarden	Circa 1 kilometer
Romerweg 21	Varkens	Circa 1,5 kilometer
Vinkenpas 16 en 18	Gemengd (varkens, rundvee, paarden)	Circa 850 meter
Vinkenpas 14	Paarden	Circa 830 meter

* Zeesweg 3A/5 staat op deze kaart nog weergegeven als een varkenshouderij. Op 30 juni 2015 is echter een omgevingsvergunning verleend voor de oprichting van een productiegerichte paardenhouderij. Deze locatie is ook als zodanig in gebruik.

Zoals eerder aangegeven gelden voor dieren zonder geuremissiefactor (zoals melkvee- en paardenhouderijen) vaste afstanden tot geurgevoelige objecten. Voor objecten buiten de bebouwde kom, zoals de projectlocatie, is dit een afstand van 50 meter. Hieraan wordt ruimschoots voldaan.

In de bijlagen behorende bij de geurgebiedsvisie van de gemeente Horst aan de Maas is tevens een kaart gevoegd van de actuele achtergrondbelasting geur. Een uitsnede van deze kaart is hieronder toegevoegd.

Figuur 6: Achtergrondbelasting geur (uitsnede behorende bij de ontwerp geurverordening, ontwerp beleidsregel en bijbehorende geurgebiedsvisie Horst aan de Maas d.d. 26-03-2020)

Op basis van deze kaart kan men concluderen dat ter plaatse van het initiatief voor wat betreft geur, een zeer goed woon- en leefklimaat heerst. De achtergrondbelasting geur vormt daarmee geen belemmering voor onderhavig initiatief.

Omgekeerde werking

De normen van de Wet geurhinder en veehouderij gelden in beginsel alleen voor de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning, als een agrarisch bedrijf zich wil vestigen of als een agrarisch bedrijf wil uitbreiden. Het gaat dan dus over de relatie tussen een bestaand geurgevoelig object en een ontwikkeling in de agrarische bedrijvigheid. Dit heet ook wel de 'directe werking' of 'directe norm'. Voor de Wgv in werking trad, gold deze norm ook in de omgekeerde situatie: als een bestaand agrarisch bedrijf werd geconfronteerd met een nieuwe woonwijk of een nieuw bedrijventerrein. In het kader van de 'omgekeerde werking' werden dan dezelfde afstandsnormen toegepast als in de directe werking. Met de inwerkingtreding van de Wgv trad een geheel nieuwe systematiek van normering in werking. In verband daarmee rees de vraag of de normen van de Wgv op dezelfde manier als bij de vroegere stankwetgeving zouden werken in de "omgekeerde werking". Intussen zijn enkele uitspraken gedaan door de hoogste rechter (de Afdeling

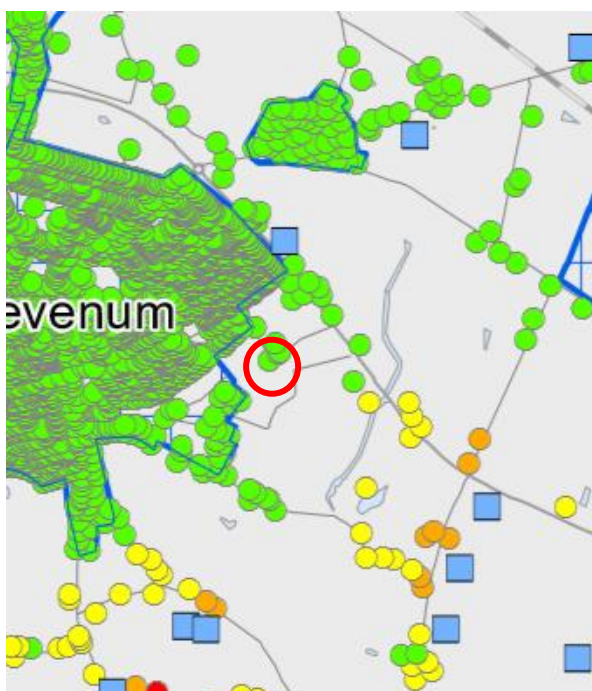
bestuursrechtspraak van de Raad van State), die hierin duidelijkheid scheppen. Onder meer uit de uitspraak in de zaak Laarbeek (Afdeling bestuursrechtspraak van 7 oktober 2009) blijkt dat de normen van de Wgv niet in de omgekeerde werking van toepassing zijn. De directe norm geldt wel in het kader van de verlening van een omgevingsvergunning aan een agrarisch bedrijf, maar niet bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen. Ook uit andere uitspraken is intussen gebleken dat het mogelijk is om binnen de belemmerende contouren te bouwen, mits aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- De nieuwe ontwikkelingen mogen geen extra belemmeringen opleveren voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving.
- De gemeenteraad dient in haar gebiedsvisie, in een beleidsregel of in haar ruimtelijke besluit voor de betrokken ontwikkeling een uitspraak te doen over het minimaal gewenste woon-, leef- of werkklimaat in het gebied.

Respecteren rechten veehouders

Vaste jurisprudentie bij ruimtelijke besluiten is dat door de nieuwe bestemmingen er geen sprake mag zijn van een aantasting van de bestaande rechten van de omliggende veehouderijen. In beginsel dient bij het bepalen van de rechten het agrarische bouwblok als uitgangspunt voor het meten van de geurbelasting contouren te worden genomen. Dit omdat veehouderijen rechten hebben om hun emissiepunten te verschuiven binnen het vastgestelde bouwblok (de zogenaamde 'vergunde rechten'). Het kan echter ook zo zijn dat het bedrijf zijn bouwblok niet in zijn geheel kan benutten voor de vestiging of verplaatsing van emissiepunten, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van al bestaande geurgevoelige objecten. Uit de jurisprudentie blijkt dat men dan mag uitgaan van de grens van de bebouwing, een te benutten deel van het bouwblok of een bestaand emissiepunt. Uitgaande van de vergunde rechten van een veehouderij, de geurnorm(en), het agrarisch bouwblok en de ligging van de stallen en al bestaande voor geurhinder gevoelige objecten, kan bepaald worden of de realisatie van een nieuw voor geurhinder gevoelig object leidt tot een aantasting van de rechten.

Het plangebied ligt op geruime afstand van de omliggende agrarische bedrijven. Het dichtstbijzijnde bedrijf is gelegen op een afstand van circa 320 meter. Figuur 7 geeft inzicht in de ligging van geurgevoelige objecten ten opzichte van de veehouderij bedrijven.

Figuur 7: Ligging geurgevoelige objecten en veehouderijen (uitsnede behorende bij de ontwerp geurverordening, ontwerp beleidsregel en bijbehorende geurgebiedsvisie Horst aan de Maas d.d. 26-03-2020)

De voor geur gevoelige objecten zijn weergegeven door middel van gekleurde rondjes. De veehouderijen zijn weergegeven als blauwe vierkantjes. Uit de kaart blijkt dat rondom de voor de planlocatie relevante veehouderijen, reeds andere voor geur gevoelige objecten zijn gelegen. Deze objecten zijn daarmee de beperkende factor voor de ontwikkeling van de veehouderijen. Daarnaast is de milieukwaliteit op de planlocatie gekwalificeerd als 'zeer goed', terwijl een milieukwaliteit van 'tamelijk slecht' nog aanvaardbaar wordt geacht. Gezien voorgaande vormt onderhavig initiatief geen belemmering voor de ontwikkeling van de omliggende veehouderijen.

Ontwerp geurverordening en ontwerp beleidsregel

Zoals reeds aangegeven is de gemeente Horst aan de Maas bezig met de ontwikkeling van een geurverordening en beleidsregel. Deze hebben tot 7 mei 2020 ter inzage gelegen. Omdat de vaststelling van deze verordening en beleidsregel en de procedure van onderhavig initiatief elkaar kruisen zal hiernavolgend toetsing plaatsvinden aan de normen uit de nog vast te stellen verordening.

Onderstaand een uitsnede uit de ontwerp verordening geurhinder en veehouderij gemeente Horst aan de Maas 2020.

Artikel 4 Waarden voor de maximale geurbelasting

In afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in het gebied zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende en gewaarmerkte kaart, als volgt:

- Plangebied bij Meerlo: 6,0 odour units.
- Bedrijventerreinen Klavertje 4-gebied: 14,0 odour units.
- Overige bebouwde kom: 3,0 odour units.
- Buitengebied: 14,0 odour units

Figuur 8: Ontwerp Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Horst aan de Maas 2020

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op onderhavig initiatief 14,0 odour units bedraagt. Deze waarde wijkt niet af van de maximale waarde uit de Wet geurhinder en veehouderij.

De gemeenteraad gaat daarnaast toetswaarden vaststellen voor het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Deze staan in de hiernavolgende figuur weergegeven.

Artikel 3 Toetswaarden

Bij het beoordelen van:

- ruimtelijke initiatieven en plannen voor uitbreiding van veehouderijen met dieren waar een geuremissiefactor is vastgesteld *en*
- ruimtelijke initiatieven en plannen waar er sprake is van een nieuw voor geurhinder gevoelig object zoals aangeduid in de Wgv c.q. de uitvoeringsregels van de Omgevingswet

wordt als vertaling van het criterium 'een aanvaardbaar woon- en leefklimaat' voor het aspect cumulatieve geurhinder uit stallen van veehouderijen, onderstaande waarden gehanteerd als toetswaarden. Deze waarden zijn uitgedrukt in Europese odour units (ouE).

Toetswaarde	Buitengebied	Overige woon- en werkgebieden
achtergrondbelasting (Ou's cumulatief)	Bedrijventerreinen Klavertje 4 gebied Plangebied Meerlo (voorggrondnorm 6 of 14)	(voorggrondnorm 3)
Voldoende	< 20	< 10
Onvoldoende	≥ 20	≥ 10

Voor de aanduiding van de begrenzing van de deelgebieden wordt verwezen naar de bij de "Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Horst aan de Maas 2020" behorende kaart (zie ook bijlage G van deze geurgebiedsvisie)

Artikel 4 Achtergrondbelasting 'voldoende' (toetswaarde)

Als de achtergrondbelasting geclassificeerd kan worden als 'voldoende' dan zijn er vanuit het deelaspect 'cumulatieve geurhinder uit stallen van veehouderijen' geen belemmeringen om mee te werken aan een ruimtelijk initiatief.

Artikel 5 Achtergrondbelasting 'onvoldoende'

Als de achtergrondbelasting geclassificeerd kan worden als 'onvoldoende' (zoals beschreven in artikel 3) dan is er in beginsel geen sprake van een 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'.

Figuur 9: Ontwerp Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder, gemeente Horst aan de Maas 2020

Voor onderhavig initiatief wordt een geurbelasting van 20 odour units of meer als onvoldoende geacht. Er is dan geen sprake meer van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Deze norm is strenger dan de huidige norm uit de Wgv. Het woon- en leefklimaat op de planlocatie wordt, voor wat betreft geur, aangeduid als 'zeer goed'. De cumulatieve geurbelasting ligt onder de 3,1 odour units. Aan de norm uit de nog vast te stellen beleidsregel wordt ruimschoots voldaan.

De te verwachten ontwikkeling van de geurbelasting

Op basis van de geldende geurnormen voor het buitengebied is een toename van de geurbelasting t.g.v. geur uit stallen van veehouderijen niet uit te sluiten. Echter, de beperkte milieuruimte die er is op het gebied van de emissie en –depositie van stikstof (mede naar aanleiding van de PAS-uitspraak van de Raad van State in mei 2019), beperken de feitelijke mogelijkheden voor uitbreiding van de emissies (van ammoniak en daarmee indirect ook qua geur en in planologische zin) van veehouderijen. Daarnaast stelt de provincie Limburg eisen aan de maximale ammoniakemissie per dierplaats bij de bouw van nieuwe stallen en de gemiddelde emissie per 2030. De modernisering van stallen leidt tot een afname van de geuremissie per dierplaats. Een toename van de geurbelasting is redelijkerwijze niet te verwachten.

Spuitzones

Bij een ruimtelijk plan dient te worden beoordeeld of sprake is van een goede ruimtelijk ordening. Eén van de aspecten waar rekening mee gehouden moet worden is de spuitzone ten behoeve van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dit in verband met de risico's voor de volksgezondheid vanwege eventuele blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen via drift. Met de term drift wordt de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddel bedoeld, dat bij het spuiten buiten het agrarisch perceel op de grond terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert.

Er gelden in Nederland geen wettelijke bepalingen over minimaal aan te houden afstanden tussen gronden waarop gewassen in de open lucht worden geteeld en nabij gelegen, voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige objecten, zoals woningen met tuinen. Op basis van jurisprudentie wordt in de praktijk een spuitzone voor bebouwing aangehouden van 50 meter, gemeten vanaf de bestemmingsgrens. Deze 50 meter is in diverse uitspraken van de Raad van State (bijvoorbeeld de uitspraak van 23 september 2009 in zaak nr. 200900570/1/R2) als "in het algemeen niet onredelijk" bevonden en geldt als een vaste richtafstand waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een kleinere afstand is mogelijk, mits dat goed onderbouwd wordt. De vaste richtafstand van 50 meter is in de open teelt met name van belang voor boomkwekerijen en boomgaarden, omdat gewasbeschermingsmiddelen daarbij niet alleen neerwaarts worden gespoten (onkruidbestrijding), maar ook zij- en opwaarts (voorkomen en bestrijden schimmels en plaagdieren). Vooral het opwaarts spuiten veroorzaakt de meeste drift en is om die reden maatgevend voor gezondheidsrisico's.

Bij de afstand van 50 meter wordt ervan uitgegaan dat enerzijds de bedrijfsvoering van de agrariër niet wordt belemmerd en anderzijds dat er geen nadelige effecten optreden voor de gezondheid van de bewoners van de woning. De 50 meter afstand is echter een indicatieve afstand. Voor het betrokken bestuursorgaan bestaat zowel bij toepassing als afwijking van deze afstand een onderzoeksplicht. Een kortere afstand is mogelijk, mits voorzien van een deugdelijke motivering.

Omgeving planlocatie

De locatie is gelegen in het buitengebied van de gemeente Horst aan de Maas ten oosten van de kern Sevenum. Ten noorden en oosten van de projectlocatie liggen gronden bestemd als 'Wonen' en ten westen en zuiden zijn de gronden bestemd als 'Agrarisch met waarden'. Zie figuur 10.

Figuur 10: Bestemmingsplan Buitengebied Horst aan de Maas vastgesteld d.d. 19-12-2017

Voorliggend initiatief is de eerste fase van een groter woningbouwproject, welke ten zuiden en ten oosten van de projectlocatie is gelegen (figuur 11). Het perceel ten westen van de projectlocatie is ook op het oog voor woningbouw, deze is echter nog niet door de gemeente in eigendom verworven.

Figuur 11: Projectlocatie en woningbouwproject

Direct rondom de locatie zijn de gronden nu in gebruik als landbouwgrond (akkerbouw en weiland).

Uitgangspunten onderzoek omvang spuitzones

Zoals hiervoor reeds aangegeven is de in de praktijk gegroeide vuistregel van 50 meter indicatief. Dat betekent dat er onder omstandigheden gemotiveerd van kan worden afgeweken en er toch sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Omdat elk geval anders is, dient dit per ruimtelijk initiatief te worden onderzocht en afgewogen. Dat is maatwerk. Uit onderzoek en jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State komen de volgende aandachtspunten naar voren:

1. Wat wordt planologisch mogelijk gemaakt en wat zijn de geldende bestemming(en);
2. Welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt;
3. Wat is de overheersende windrichting.

Punt 1:

De bestaande bestemming 'Agrarisch met waarden' wordt gewijzigd in 'Wonen'.

Zoals reeds aangegeven zijn de agrarische rondom de projectlocatie bestemd als 'agrarisch met waarden'. De voor 'Agrarisch met waarden'aangewezen gronden zijn o.a. bestemd voor:

- a. Agrarisch bedrijfsmatig grondgebruik;
- b. Agrarisch hobbymatig grondgebruik;
- c. Grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderijen.

Bij het bepalen van een verantwoorde afstand tussen woningen met tuinen en agrarische percelen waarop agrarische bedrijvigheid in planologisch opzicht is toegestaan, dient te worden gekeken naar wat het bestemmingsplan in juridische zin toelaat. De agrarische percelen zijn momenteel in gebruik ten behoeve van akkerbouw/grasland.

Op grond van het bestemmingsplan is er echter ook fruitteelt mogelijk. Vanwege de planologisch-juridische mogelijkheid voor fruitteelt wordt hier in dit onderzoek van uitgegaan. Hiernavolgend de uitgangspunten van het onderzoek:

- Er wordt uitgegaan van de aanwezigheid van laagstam fruitbomen. De dichtstbijzijnde rij staat op 3 meter afstand van de perceelsgrens.
- Er wordt gebruik gemaakt van een 75% driftreducerende spuittechniek binnen de boomgaard, vanwege wettelijke voorschriften uit het Activiteitenbesluit.

Punt 2:

Er wordt uitgegaan van gebruik van de stof Captan, aangezien deze stof in de fruitteelt het meest toxisch is en daarom de grootste afstand tot een gevoelige functie aangehouden dient te worden. Van belang is tevens wanneer deze middelen gebruikt mogen worden: gedurende het hele jaar of gedurende een seizoen, dus zowel op volblad als op kale bomen. De stof Captan mag gedurende het gehele jaar worden gebruikt, dus zowel op kale bomen als bomen met blad.

Punt 3:

In verband met de mogelijke verwaaiing van spuitvloeistof is de overheersende windrichting tevens van belang. De meest voorkomende windrichting in Nederland is de wind uit zuidwestelijke richting.

Benodigde spuitzone:

Door Plant Research International (verder PRI) in Wageningen wordt al jaren wetenschappelijk onderzoek gedaan naar drift bij gewasbespuitingen. Over de blootstelling van omwonenden en omstanders door toepassing van pesticiden in de agrarische sector, zijn diverse onderzoeksrapporten gepubliceerd. In het onderzoeksrapport 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaardbespuitingen', J.C. van der Zande en M. Wenneker, maart 2015 zijn van verschillende situaties de veiligheidsafstanden voor de stof Captan berekend. Voor onderhavig initiatief zijn de volgende situaties relevant:

tabel 2: Praktijksituaties met betrekking tot driftreducerende maatregelen en een driftreducerende spuittechniek van 75% gebruikt bij PRI onderzoeken	
Nummer	Praktijksituatie
5	Geen sloot om boomgaard
6	Geen sloot om boomgaard en er staat een windhaag op de perceelsgrens
7	Geen sloot om boomgaard en er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelsgrens
8	Geen sloot om boomgaard en er staat een wintergroene windhaag op de perceelsgrens

De bijbehorende spuitzones zijn weergegeven in figuur 12.

Praktijk situatie	Teeltvrije zone [m]	Spuittechniek	Windhaag	0-3 m		3-6 m	
				Kale boom	Volblad	Kale boom	Volblad
1	3	Standaard	Nee	35	30	35	30
2	3	Standaard	Ja	25	5	25	10
3	3	Standaard	Twee	15	5 ¹⁾	15	5 ¹⁾
4	3	Standaard	Groen	15	5	15	5
5	3	DRT75	Nee	30	20	25	15
6	3	DRT75	Ja	20	5	15	5
7	3	DRT75	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
8	3	DRT75	Groen	5	5	5	5
9	3	DRT90	Nee	25	15	15	10
10	3	DRT90	Ja	15	5	5	5
11	3	DRT90	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
12	3	DRT90	Groen	5	5	5	5

¹⁾ een dubbele windhaag of houtwal heeft ook ruimte nodig, 5 m wil zeggen direct achter haag is geen overschrijding

Figuur 12: Benodigde afstand vanaf de laatste bomenrij (m) om in de kale boom en in de volblad situatie voor de stof Captan geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt (AEL) te krijgen op de hoogten van 0-3 m en 3-6 m in de lucht

Beoordeling

Op basis van tabel 2 kan worden geconcludeerd dat de plaatselijke situatie het beste overeenkomt met praktijksituatie 5. Voor praktijksituatie 5 geldt voor de relevante luchtlag tussen 0 en 3 meter, een aan te houden afstand tot voor drift gevoelige bestemmingen van ten minste 30 meter, zie figuur 12.

In de hiernavolgende luchtfoto is te zien dat voor de gronden ten oosten van de planlocatie aan dit afstandscriterium wordt voldaan (feitelijk 56 meter).

Figuur 13: Luchtfoto planlocatie en afstand tot ten oosten gelegen landbouwgrond

De gronden ten zuiden en ten westen van de planlocatie liggen direct aan de te realiseren woonbestemming. Hier kan dus niet zonder meer worden voldaan aan het afstandscriterium.

Bij uitspraak van 20 december 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:3524](#)) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in hoeverre een raad rekening moet houden met de maximale gebruiksmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt wat betreft het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de open lucht op agrarische percelen. Ook in dit geval sloot het vigerende bestemmingsplan ter plaatse de teelt van gewassen waarbij bestrijdingsmiddelen mochten worden gebruikt, niet uit. De vraag was nu, of de raad met die mogelijkheid rekening had moeten houden bij de vaststelling van het plan, dat woningbouw mogelijk maakte. De Afdeling nam daartoe in aanmerking, dat geen enkel concreet voornemen kenbaar was gemaakt om het huidige agrarische gebruik te wijzigen. Bovendien had appellant ook niet gesteld dat wijziging van het gebruik binnen de planperiode voorzienbaar was. De Afdeling kwam tot de conclusie dat verandering van het bestaande agrarische gebruik binnen de planperiode zodanig onwaarschijnlijk is, dat de raad in redelijkheid geen rekening had hoeven te houden met een vorm van agrarisch gebruik waarbij spuitzones dienen te worden aangehouden. Uit deze uitspraak volgt dus – kortgezegd – dat voor het antwoord op de vraag of rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat het gebruik van de agrarische gronden wordt gewijzigd naar teelt, bezien moet worden of deze wijziging binnen de planperiode voorzienbaar is. Indien deze wijziging zodanig onwaarschijnlijk is, behoeft de raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan dat woningbouw mogelijk maakt, geen rekening te houden met spuitzones.

De gronden ten zuiden van de planlocatie zijn reeds in eigendom verworven door de gemeente en men is begonnen aan de concrete uitwerking van het woningbouwproject. In alle redelijkheid zijn op deze percelen geen wijzigingen van het agrarisch gebruik richting boom- en/of fruitteelt te verwachten.

De gronden ten westen van de planlocatie zijn door de gemeente nog niet in eigendom verworven, maar maken wel deel uit van het groter woningbouwproject. Ook hier is een wijziging van het agrarisch gebruik niet te verwachten.

Indien gewenst kan de raad een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan opnemen. Er kan dan gedacht worden aan de verplichting tot het planten van een groenblijvende (wind)haag twee meter vanaf de westelijke perceelsgrens. Hierdoor kan aan het afstandscriterium voldaan worden.

Met betrekking tot eventuele gezondheidsrisico's wordt nog het volgende opgemerkt. In de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen is veel aandacht voor risico's voor de menselijke gezondheid die uit het voorgestelde gebruik van een middel kunnen voortvloeien. Een aparte beoordeling van de risico's voor omwonenden maakt in ons land inmiddels onderdeel uit van de toelatingsprocedure door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Sinds 1 januari 2016 worden namelijk naast de risico's voor de toepasser, ook de risico's voor omwonenden beoordeeld. In dit verband wordt eveneens verwezen naar de brief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit d.d. 17 november 2017, waarin is vermeld:

- Alle gewasbeschermingsmiddelen worden vóór goedkeuring van de werkzame stof en vóór toelating in een lidstaat beoordeeld op risico's voor mens, dier en milieu. Een middel kan slechts worden toegelaten als er geen schadelijke effecten zijn voor mens en dier en geen onaanvaardbare effecten voor het milieu. In de risicobeoordeling van het aanvraagdossier wordt rekening gehouden met alle relevante groepen mensen die blootgesteld kunnen worden aan het middel bij gebruik, bewerking en consumptie.
- Dit betreft behalve degene die de middelen professioneel toepast ook omwonenden van landbouwgebieden en toevallige omstanders. De risicobeoordeling gaat uit van de meest kwetsbare groepen: kinderen en zwangeren. Daarnaast worden aspecten als reprotoxiciteit (schadelijk voor de voortplanting) en mutageniteit (schadelijk voor het erfelijk materiaal) beoordeeld.
- In het advies van de Gezondheidsraad werd verwezen naar een nieuw gemeenschappelijk Europees model voor de beoordeling van de risico's voor, onder andere, omwonenden. Dit model is inmiddels ingevoerd en wordt door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) gehanteerd bij de beoordeling. Met dit model heeft het Ctgb ook een selectie van eerdere toelatingen beoordeeld en daaruit kon de conclusie worden getrokken dat het nieuwe model, ten opzichte van de oorspronkelijke beoordeling, geen nieuwe inzichten over bestaande middelen opleverde. De tot dan toe door Nederland gebruikte modellen bleken voldoende beschermend te zijn.

Dat er in de praktijk (nog) gewerkt wordt met spuitzones hangt samen met het voorzorgsbeginsel.

Ontwikkelingsmogelijkheden en bedrijfsvoering teler

Er zijn geen regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij woningen of andere voor drift gevoelige bestemmingen. Evenmin zijn er regels die toezien op bescherming van omstanders, recreanten of omwonenden. Eventuele klachten kunnen daarom niet leiden tot het aanpassen van de bedrijfsvoering van de teler. Met andere woorden heeft de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen vanuit wet- en regelgeving voor de eigenaar en/of gebruiker van het agrarisch perceel tot gevolg.